

Myitkyina, Edin San Luka Chyum Jawng A Labau Kadun

Hkungga ai Nu Wa hpu nau ni hpe, Myitkyina Edin **San Luka Chyum Jawng** a Labau hte seng nna, Myitkyina, Edin kaw shanu nga ai, Sara kaba Paul Lahpai Zau Htang ka lajang shagun dat ai hpe shamyet shanat let, yawng a matu machye machyang rai u ga, matut gam garan ya dat lu nngai.

Lai wa sai shaning law law hta, buga nawku hpung labau hta Tarahkaw Sara ni hte Jau, Mama ni n daw n hka magam gun hkrat wa sai rai nga ai. Maigan Sasana prat hta Jau ni a n'gup manaw tai ya nna, hpung masha ni hpe magup sumhpa tsun hta sharin shaga ma ai. Jau ni hpe buga masha ni a myit masa, htunghking lai len ni tsun dan ya ma ai. Gara kaw kadai wa hte matut mahkai ra ai, kadai hpe hpung Salang san da mai ai, gara kaw Nawku Htingnu gap, Hpaji jawng gap yang htap htuk ai zawn re ai lam ni hpe hpaji jaw ma ai. Jau ni hte hpung masha myit su salang ni shada da grau hku hkau chye na hkat na matu, lam hpaw ya ai rai nga ai. N'dai myit hkrum ai hte shada kam shamyet, jawm galaw ai myit mang lailen a marang e, Jau Sara ni gun hpai ai amu daini du hkra grin nga sai rai nga ai.

Ya daini Tarahkaw Sara/num ni, shani shana hpung masha, mung shawa a lapran e nga nna, tinang a dinghku bungli hpe Hkristu a Sape ni hku gun hpai sa ai kasi hte yawng hpe woi awn n'gun jaw nga ma ai re. Kabu ai shara hta raitim, yawn hkyen ai lam ni hta raitim, nawku akyu hpyi woi let, Karai Kasang wa a shalan shabran n'gun jaw ai chyeju ni garan jaw ma ai rai nga ai. Akyu hpyi ga hte makam masham lam sharin ya let Laban n'htoi ni hta nawku woi nna, Karai a mungga ni hpe hkaw tsun ai hte wenyi n'shat jaw ya nga ai. N'dai magam ni hpe shagrit shanem, myit galu ai hte Jau ni hte rau myit mang hkrum let jawm gun hpai na matu yawng a myit hkrum sai hte rau chyum jawng hpe hpaw ninghtan da na matu lajang hpang wa sai rai nga ai. Jinghpaw wunpawng Catholic Nawku hpung masha ni yawng a matu ahkyak ai Tarahkaw Sara ni hpe shangai chyinghkai ya ai Chyum Jawng hpe shawng nnan, lai wa sai 1947 ning kaw nna, 1948 ning du hkra Manmaw Sasana Nahlaing kaw, **Wa Jau Way** hte **Wa Jau McGovern** woi awn hpaw hpang la lu sai. Dai hpang Tanghpree Mare, Sumsing Lamu a Hkaw Hkam Jan Nawku Jawng wang, Jawng kawng ngu ai shara hta 1957

ning kawn nna, 1977 ning du hkra hpaw lai wa sai rai nga ai. Lam amyu myu a majaw, Tanghpree kaw nna, 1978 ning April shata hta Myitkyina de htawt sit la sai. Dai Chyum Jawng nnan hpe Myitkyina mare a Dingdung sinna maga, wanleng lam makau Edin mare hta Eka (16) dam ai shara hta htawt sit la lu sai rai nga ai.

Shawng nnan, Chyum Jawng nta hpe hpun, kawa, hkindu ni hte Nawku Htingnu langai, La kasha ma ni nga na shara langai, shat gawk hte arung arai tawn na shara langai, Numsha ma ni nga na shara langai, Mama ni hkringsa na shara langai, mawdaw tawn shara langai mi hpe Myitkyina makau grup yin hkan na, hpu nau hpung masha ni yawng a shawa n'gun hte gaw gap la lu nna, Chyum Jawng hpe hpaw hpang lu sai lam labau hta mu lu nga ai. Ra ahkyak dik rai nga ai Hka hpe **Wa Jau Sullivan** hkum nan hka htung htu shara tam ya nna, grup yin na ramma n'gun hte hka htung hpe mung htu la lu sai rai nga ai. Dai hka htung hpe wut, bilat ga hte gaw shachyaw la lu sai. Chyum Jawng hpe nnan gaw gap ai ten kaw nna, Wa Jau Sullivan hte Tatcone na Slg. Kareng Johnny yan woi awn galaw lai wa sai lam mung tsun da nga ai.

Dai hpang 1978 ning July shata (9) ya jahpawt **Wa Saradaw Kaba Paul Zinghtung Grawng, Wa Jau J.O. Sellvian, Wa Jau Gregory Lazum Naw Din** ni misa hkungga jawm nawng ya ai hte Chyum Jawng ningnan hpe shaman hpaw hpang la lu sai. Dai Chyum Jawng de, jinghpaw mungdaw ting na, buga ginra shara shagu hkan na mai byin ai ni hpe tinang a buga hta bai woi awn lu u ga matu, saw shaga dat sai. Dai a'ten hta wunpawng mungdan shara shagu ngu na ram, hkawm sa hkawm wa yak hkak ai ten ni naw rai nga ai. Dai majaw, Chyum Jawng de kade sa mayu ai raitim, lam amyu myu a majaw n'lu sa, n'lu lung ai lam ni mung nga ai. Dai zawn yak hkak ai lapran hta, Sasana Jau ni shakut ya ai marang e, 1978 ning July shata (10) ya shani kaw nna, Chyum Jawng hte seng ai machye machyang hpaji ni hpe sharin hpang wa sai rai nga ai. Dai ten hta jawng up Jau gaw, **Wa Jau Gregory Lazum Naw Din** rai nna, Jau hpe garum ai ni gaw, **Sara kaba Tsumhpawng Ja Li, Mama Benadine Malang Doi, Mama Judit** hte **Slg. Kareng Johnny** ni rai nga ai.

Dai shaning Chyum Jawng lung ai jawng ma yawng rai yang La sha ma ni marai (23) hte Num sha ma ni marai (2) rai nga ai. Dai zawn rai n'nan hpang wa ai ya daini gaw, nang ngai anhte yawng mu mada lu ai, tsawmhtap hkik hkam ai, htuk manu ai, wenyi n'gun jaw ya ai, makam masham nli tum jaw ya ai, machye machyang lam hkum hkra jaw ya ai, Chyum Jawng hpe mu lu nga saga ai re. Moi na Hpun, kawa, hkindu ni gaw shingran sha rai mat sai. Ya daini, wut dek n'ta hte hkrak, Karai Kasang a chyeju hka hpaw lwi ai, wenyi asak jaw ai, simsa ai, Edin San Luka Chyum Jawng rai nga sai re.

Shaning ladaw ni kade mi galai shai mat wa tim, anhte a jinghpaw mungdaw Catholic nawku hpung a labau hta ngang grin nga na Chyum Jawng rai nga ai. **Edin San Luka Chyum Jawng** a chyeju majaw, Ya daini, buga shara shagu hkan, nawku hpung a kanu kawa, kahpu kana tai ya nga ai, Tarahkaw Sara/num law law hpe rai nga sai. Wenyi lam hta n'hpang hkrat hkra, lam woi ning shawng tai ya nga ai, San Luka Chyum Jawng hpe n'mai malap nga ai. Lai wa sai 1978 ning hta hpaw la lu sai chyumjawng, daini du hkra rai jang shaning (38) ning rai wa nga sai re. Shaning ten ni na sai hte maren, ya daini anhte a wunpawng buga shara shagu hkan Tarahkaw Sara/num ni law wa lu la saga ai mung, **San Luka Chyum Jawng** hte Sharin Sara, Wa Jau ni, Mama ni hte Sara Kaba ni yawng a chyeju majaw nan rai nga sai re. Ndai zawn wenyi n'gun, makam masham n'li tum hpe gat hkai ya nga ai, E.din Chyum Jawng hpe n malap kau ga. Hpa majaw nga yang, anhte yawng a mtu wenyi hpa-awn shalat ya ai Chyum Jawng nan re ai majaw rai nga ai. Sumtsaw sumtsan, hkawm sa hkawmwa yak hkak ai buga shara ginra ni de, Sasana Jau ni, Mama ni sa du gawan mayu ai raitim, lam amyu myu a majaw n'du, n'lu gawan ai lam ni nga nga ai. Ga shadawn, lai wa sai ten ni hta, anhte a htingbu Miwa mungdan kata kaw nga ai nawku hpung masha ni hpe kade gawan mayu ai ratim, n'lu gawan ai. Hpa majaw nga yang, htingbu miwa mungdan ni gaw communist mungdan re ai sha n'ga, makam masham hpe a'tsawm sha n'lu hkap la shi ai majaw, sasana Jau, Mama ni sa du gawan na matu yak ai lam nga lai wa sai rai nga ai. Dai ten ni hta, ya na zawn Tarahkaw Sara/num ni gaw, Jau ni a malai nawku hpung masha ni hpe wenyi kanu kawa tai ya lu ai rai nga ai.

Tsawra ai Nuwa hpunau ni, anhte a wunpawng buga de sa du gawan let makam masham n'li tum jaw ya sai Columban Jau, Mama ni hpe chyeju dum na n'mai malap nga ai re. Dai nli tum ni hpe matut nna, tu kaba bawng tsawm wa hkra shakut sa wa ga ngu, matut nna, gam garan ya dat lu nngai.

Ya na zawn shawang tsawra myit kaba hte gam garan ya sai, Sara Kaba Paul Lahpai Zau Htang hpe na chying wa chyeju dum dat lu n ngai law.

@@@ Bai nna, anhte yawng a matu, kabu hpa shiga langai mi gaw, lai wa sai 2016 ning, March (30) ya shani hta e, “San Luka Chyum Jawng” kaw nna, “San Luka College” ning gam de, Myitkyina Sasana Saguremwa, Wa Saradaw Francis Daw Tang hkum nan, shaman hpaw hpang dat sai rai nga ai. Dai nhtoi shani mung, anhte a jinghpaw mungdaw Catholic nawku hpung a labau a matu, malap nmai, tut e adum ra ai, Karai Wa a Lai lai ai shaman chyeju lu la ai nhtoi nan rai nga sai re.

Ka Lajang ai – Mama Rose Angeline Maran Nang Doi

Myitkyina, RVC Ginjaung Rung